

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 239/2020-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditsa a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti BA One, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, IČO 36 722 316, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výzvami na úhradu trov starých exekúcií v upovedomeniach o zastavení starých exekúcií sp. zn. EX 305/98 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1035/00 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1508/99 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 30/00 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1103/99 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 169/02 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1/01 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 334/01 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 162/02 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 204/02 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 687/01 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1648/00 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1277/03 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 822/03 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 154/04 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 238/03 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 809/03 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 740/00 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 962/98 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1022/98 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 815/98 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 283/04 z 25. februára

2020, sp. zn. EX 1471/06 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 37/06 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 33/06 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 2228/05 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 469/05 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 341/07 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 340/07 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 24/07 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 833/04 z 10. marca 2020, sp. zn. EX 1175/04 z 9. marca 2020, sp. zn. EX 829/03 z 10. marca 2020, sp. zn. EX 1985/03 z 9. marca 2020, sp. zn. EX 494/01 z 10. marca 2020, sp. zn. EX 388/00 z 9. marca 2020, sp. zn. EX 897/98 z 12. marca 2020, sp. zn. EX 1984/05 z 9. marca 2020, sp. zn. EX 248/04 z 9. marca 2020, sp. zn. EX 165/99 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 1100/99 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 98/00 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 402/00 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 674/00 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 114/01 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 201/01 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 272/02 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 497/03 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 666/03 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 1133/03 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 2060/03 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 175/04 z 25. marca 2020, sp. zn. EX 2042/04 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 762/06 z 26. marca 2020 vydaných súdnou exekútkou JUDr. Barborou Božíkovou Ághovou so sídlom exekútorského úradu v Bratislave, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti BA One, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti BA One, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, IČO 36 722 316 (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., ktorou namieta porušenie svojich základných práv

podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) výzvami na úhradu trov starých exekúcií v upovedomeniach o zastavení starých exekúcií sp. zn. EX 305/98 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1035/00 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1508/99 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 30/00 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1103/99 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 169/02 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1/01 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 334/01 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 162/02 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 204/02 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 687/01 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1648/00 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1277/03 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 822/03 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 154/04 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 238/03 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 809/03 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 740/00 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 962/98 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 1022/98 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 815/98 z 26. februára 2020, sp. zn. EX 283/04 z 25. februára 2020, sp. zn. EX 1471/06 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 37/06 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 33/06 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 2228/05 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 469/05 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 341/07 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 340/07 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 24/07 zo 4. marca 2020, sp. zn. EX 833/04 z 10. marca 2020, sp. zn. EX 1175/04 z 9. marca 2020, sp. zn. EX 829/03 z 10. marca 2020, sp. zn. EX 1985/03 z 9. marca 2020, sp. zn. EX 494/01 z 10. marca 2020, sp. zn. EX 388/00 z 9. marca 2020, sp. zn. EX 897/98 z 12. marca 2020, sp. zn. EX 1984/05 z 9. marca 2020, sp. zn. EX 248/04 z 9. marca 2020, sp. zn. EX 165/99 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 1100/99 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 98/00 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 402/00 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 674/00 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 114/01 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 201/01 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 272/02 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 497/03 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 666/03 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 1133/03 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 2060/03 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 175/04 z 25. marca 2020, sp. zn. EX 2042/04 z 26. marca 2020, sp. zn. EX 762/06 z 26. marca 2020 vydaných súdnou exekútkou JUDr. Barborou Božíkovou Ághovou so sídlom exekútorského úradu v Bratislave (ďalej len „súdna exekútorka“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení oprávnenej účastníčkou exekučných konaní vedených podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), v rámci ktorých boli súdnou exekútorkou vydané v záhlaví tohto uznesenia označené upovedomenia o zastavení starých exekúcií obsahujúce aj sťažovateľkou namietané výzvy na úhradu trov týchto exekúcií.

3. K uvedenej situácii došlo v dôsledku toho, že Národná rada Slovenskej republiky v snahe riešiť dlhotrvajúce bezúspešné exekúcie prijala zákon č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“), ktorým v § 1 ods. 2 zaviedla legálny pojem „stará exekúcia“ vzťahujúci sa na exekúcie začaté pred 1. aprílom 2017. Zároveň za splnenia stanovených podmienok (§ 2 zákona č. 233/2019 Z. z.) sa stanovilo *ex lege* zastavenie starých exekúcií. Súdna exekútorka vo veciach sťažovateľky, aplikujúc zákon č. 233/2019 Z. z., napadnutými rozhodnutiami upovedomila sťažovateľku o zastavení starých exekúcií. Súčasťou napadnutých upovedomení pritom boli aj (namietané) výzvy adresované sťažovateľke na zaplatenie tzv. paušálnych trov starých exekúcií v sume po 42 €, a to podľa § 6 zákona č. 233/2019 Z. z.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnutými upovedomeniami o zastavení starých exekúcií v časti výziev na zaplatenie ich paušálnych trov došlo k zásahu do jej označených práv. Sťažovateľka kritizuje predmetnú právnu úpravu § 6 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z., v zmysle ktorej paušálne trovy znáša oprávnený. Túto zákonnú konštrukciu zavedenú zákonodarcom považuje za protiústavnú. Argumentuje tým, že v zmysle § 199c ods. 1 Exekučného poriadku účinného od 1. apríla 2017 a zodpovedajúcich ustanovení právnej úpravy trov exekútora účinných predtým trovy exekútora platí v zásade povinný a oprávnený platí trovy exekútora len vo vymedzených prípadoch, ak ich vznik možno oprávnenému pričítať. Tvrdí, že § 6 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. je potrebné vykladať ústavne konformne, a to tak, že oprávnený je povinný hradiť paušálne trovy starej exekúcie len vtedy, ak by vznik týchto paušálnych trov

bolo možné pričítať oprávnenému. Sťažovateľka tvrdí, že zastavenie exekúcií v dotknutých prípadoch nezapríčiniła a nemohla ani predvídať nemajetnosť povinných ani pri náležitej opatrnosti. Predmetnú úpravu považuje za protiústavnú a nesúcu znaky retroaktivity, v rozpore s jej legitímnymi očakávaniami ako oprávnenej v exekučných konaniach. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tiež tvrdí, že „*porušovateľ svojim opatrením, ktorým aplikoval § 6 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. bez nadväznosti na § 203 zákona č. 233/1995 Z. z. v znení účinnom do 31. 1. 2002 resp. bez nadväznosti na § 203 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. v znení účinnom od 1. 2. 2002 do 31. 3. 2017 a požaduje od sťažovateľky ako oprávnenej znášať paušálne trovy exekútora bez posúdenia miery zavinenia sťažovateľky - oprávnenej na zastavení exekúcie, porušil*“ jej označené práva.

5. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia jej v záhlaví tohto uznesenia označených práv tam uvedenými upovedomeniami o zastavení starých exekúcií v častiach obsahujúcich výzvy na úhradu trov týchto exekúcií. Taktiež sa domáha zrušenia napadnutých upovedomení o zastavení starých exekúcií v zodpovedajúcich častiach (týkajúcich sa náhrady trov týchto exekúcií, pozn.), priznania primeraného finančného zadost'učinenia a náhrady trov jej právneho zastupovania v konaní pred ústavným súdom.

II.

Relevantná právna úprava

a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou

od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

8. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

8.1 Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

8.2 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

8.3 Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

9. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07). Uvedený záver platí rovnako aj vo vzťahu k čl. 36 ods. 1 listiny, ktorého znenie je v podstate identické so znením čl. 46 ods. 1 ústavy.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

13. Ústavný súd pripomína, že vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov, resp. iných orgánov verejnej moci už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu alebo inú ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím orgánu verejnej moci sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov (resp. iných orgánov verejnej moci) sú dostatočne

odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

14. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, ako aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať ako prípady, keď všeobecný súd urobí záver v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

15. Uvedené východiská, hoci formulované vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov, sú podľa názoru ústavného súdu plne aplikovateľné a aktuálne aj vo vzťahu k rozhodovaniu súdneho exekútora ako orgánu verejnej moci pri výkone jemu zverenej kompetencie v rámci súdnej moci. Exekučné konanie je osobitným druhom civilného súdneho konania, a nie podnikateľskou činnosťou súdneho exekútora, ako by sa mohlo javiť z podanej ústavnej sťažnosti.

III.

Meritórne posúdenie ústavnej sťažnosti sťažovateľky

III.1 K porušeniu označených procesných práv sťažovateľky napadnutými upovedomeniami súdnej exekútorky

16. Predmetom ústavnej sťažnosti v posudzovanej veci je predovšetkým námietka porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými upovedomeniami

o zastavení starých exekúcií v časti výziev na úhradu paušálnych trov exekúcie v sume po 42 €, ktorým sťažovateľka vytýka, že sú arbitrárne a že súdna exekútorka ústavne nesúladným výkladom a aplikáciou § 6 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. zasiahla do jej označených práv.

17. Ústavný súd v okolnostiach posudzovanej veci v prvom rade uvádza, že problematiku náhrady trov konania preskúmava zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností (IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09, IV. ÚS 481/2013), a to ak zistí, že rozhodnutím všeobecného súdu (resp. iného orgánu verejnej moci, pozn.) došlo k procesnému excesu, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

18. Otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu vtedy, pokiaľ by bol v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prílišného formalizmu), či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia (I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, III. ÚS 47/2013, III. ÚS 457/2014, III. ÚS 609/2014).

19. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už opakovane konštatoval, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v civilnom súdnom konaní (II. ÚS 122/05, III. ÚS 591/2013). Podľa judikovaného názoru ústavného súdu „o ústavne významnej neprimeranosti pri právno-aplikačnej činnosti možno uvažovať len vtedy, ak aplikovaná právna norma dáva konajúcemu orgánu verejnej moci priestor na úvahu pri skúmaní splnenia podmienok hypotézy, dispozície alebo sankcie. Naopak, ak konajúci orgán verejnej moci nemá právnou normou vytvorený žiaden diskrečný priestor a pri zistení splnenia podmienok jej hypotézy je povinný vyvodit' jediný možný právny následok, potom možno hovoriť už len o neproporcionalite právnej úpravy tvoriacej právny základ na konanie orgánu verejnej moci, a nie o neproporcionalite aplikácie

práva.“ (uznesenie vo veci sp. zn. III. ÚS 575/2012 z 20. novembra 2012 uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 80/2012).

20. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. paušálne trovy znáša oprávnený. Exekútor vyzve oprávneného na zaplatenie paušálnych trov v upovedomení o zastavení starej exekúcie, ak exekútor paušálne trovy uplatňuje.

21. Ústavný súd, reagujúc na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky, si najskôr dovolí osvetliť niektoré právne a procesné súvislosti danej problematiky tzv. starých exekúcií v kontexte namietaných výziev na úhradu paušálnych trov starých exekúcií. Zmyslom a účelom prijatia zákona č. 233/2019 Z. z. bolo riešiť neúnosnú situáciu na exekučných súdoch, kde sa v státisícoch exekučných konaní viedla exekúcia proti povinným dlhodobo neúspešne a v konečnom dôsledku tento stav vyúsťoval až do kolízie s princípom právnej istoty subjektov exekučného konania. Zákonodarca túto situáciu neriešil novelou Exekučného poriadku, ale samostatným zákonom, ktorým, ako už bolo uvedené, zaviedol okrem iného aj pojem stará exekúcia. Podľa tohto zákona za splnenia zákonných predpokladov súdny exekútor vo svojom upovedomení má povinnosť oznámiť oprávneným, že *ex lege* došlo k zastaveniu starých exekúcií. V rámci svojho včasného upovedomenia má súdny exekútor možnosť si uplatniť u oprávneného tzv. paušálne trovy zastavenej exekúcie v presne stanovenej výške. Vychádzajúc z uvedeného, je potrebné konštatovať, že zákon č. 233/2019 Z. z. je vo vzťahu k Exekučnému poriadku úpravou *lex specialis*, ktorá osobitne upravuje tam stanovené situácie, a to vo vzťahu k ďalšiemu trvaniu exekučného konania, ako aj vo vzťahu k otázke náhrady trov exekútora, ktorú rieši v porovnaní s Exekučným poriadkom osobitným spôsobom – na jednej strane povinnosť (nahradiť trovy exekúcie) má oprávnený, na druhej strane neuspokojuje sa skutočná výška trov exekútora, ale len zákonom ustanovená paušálna suma. Zákon č. 233/2019 Z. z. zároveň upravuje, čo treba v tomto prípade a pre účel zastavenia starej exekúcie považovať za nemajetnosť povinného. Pre úplnosť je potrebné dodať, že povinnosť oprávneného znášať trovy exekúcie pri zastavení konania pre nemajetnosť povinného alebo v iných predpokladaných prípadoch obsahuje aj „generálna“ právna úprava (§ 203 Exekučného

poriadku v znení od 1. februára 2002 do 31. marca 2017; v znení Exekučného poriadku od 1. apríla 2017 je to § 199c ods. 1, pozn.).

22. Ústavný súd, vychádzajúc zo znenia právnej úpravy zákona č. 233/2019 Z. z., konštatuje, že nárok súdneho exekútora na paušálnu náhradu trov starej exekúcie vzniká *ex lege*, a to čo sa týka základu aj výšky. Procesný postup exekútora určuje priamo *lex specialis*, a preto nie je možné uvažovať o porušení základných práv sťažovateľky nezohľadnením výkladu úpravy *lex generalis* a judikatúry z nej vychádzajúcej, keďže jej aplikácia je vylúčená existenciou a povinnosťou aplikácie úpravy *lex specialis*. Na základe uvedeného ústavný súd považoval túto časť argumentácie sťažovateľky za nenáležitú a právne irelevantnú.

23. Taktiež je potrebné si uvedomiť, že právna úprava zákona č. 233/2019 Z. z. nedáva možnosť úvahy o vzniku a rozsahu nároku na zaplatenie paušálnych trov starej exekúcie, upravuje ho jednoznačným spôsobom, v zásade nepripúšťajúcim úvahu o rôznych výkladoch či iný záver. Jedinou úvahou súdneho exekútora je úvaha o tom, či zákonný inštitút „zastavenia starej exekúcie“ na konkrétne konanie dopadá alebo nie. Keď na konkrétne exekučné konanie dopadne táto procesnoprávna úprava, exekučné konanie sa zastavuje *ex lege*. Procesné úkony súdneho exekútora, ktoré na túto skutočnosť nadviažu, sú kvázi technickej povahy – administrujú dve zákonné skutočnosti: konanie sa *ex lege* zastavilo a priamo *ex lege* vzniká nárok súdneho exekútora na náhradu trov v stanovenej výške. V kontexte týchto skutočností a s poukazom na svoju už citovanú judikatúru považoval ústavný súd argumentáciu sťažovateľky, ktorou sa domáhala ústavne konformného výkladu a aplikácie § 6 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z., za nedôvodnú, pretože súdna exekútorka v dotknutých exekučných konaniach nemala diskreciu pri vzniku a rozsahu nároku na náhradu paušálnych trov zastavených exekúcií a tento nárok si uplatnila v súlade s platným právom.

24. Sťažovateľka ďalej namieta, vychádzajúc zo znenia § 6 ods. 4 písm. b) zákona č. 233/2019 Z. z., že nemá vedomosť o tom, či v dotknutých exekučných veciach boli exekúcie zapísané v Centrálnom registri exekúcií, pretože preverenie tejto skutočnosti ako

predpokladu vzniku nároku na náhradu trov exekúcie je spoplatňované. Sťažovateľka podľa vlastných slov „*nie je v stave pri niekoľko tisíc ex lege zastavených exekúciách zisťovať, či táto podmienka je splnená a preto jej splnenie spochybňuje*“. Z citovanej formulácie sťažovateľky možno vyvodíť, že sťažovateľka (ani len) netvrdí, že v posudzovaných prípadoch exekúcie neboli zapísané v Centrálnom registri exekúcií, a preto ústavný súd konštatuje, že za daných okolností (absencia výslovného tvrdenia porušenia povinnosti súdnej exekútorky) takéto spochybnenie nemá povinnosť preverovať v konaní podľa čl. 127 ústavy, kde nepôsobí ako skutkový súd.

25. Ústavný súd ďalej konštatuje, že podstatná a najrozsiahlejšia argumentácia sťažovateľky smerovala k námietke protiústavnosti samotnej úpravy zákona č. 233/2019 Z. z., najmä v časti úpravy povinnosti oprávneného hradiť paušálne trovu starej exekúcie v prípade jej zastavenia, pričom poukazovala a analyzovala právnu úpravu v okolitých štátoch, citovala viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, Ústavného súdu Českej republiky, Ústavného tribunálu Poľskej republiky, Ústavného súdu Lotyšska, ako aj konkrétnu rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva – vec Van der Musselle proti Belgicku (rozsudok z 23. 11. 1983, séria A, č. 70). Ústavný súd v tomto smere poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v konaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 1 ústavy senát ústavného súdu nie je oprávnený preskúmať súlad právnych predpisov s ústavou, pretože takýto prieskum je vyhradený plénu ústavného súdu v konaní podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Ústavný súd už viackrát zdôraznil, že účel konania o súlade právnych predpisov nemožno dosiahnuť v inom type konania (napr. III. ÚS 18/02, III. ÚS 244/04, IV. ÚS 54/08). Argumentácia sťažovateľky o protiústavnosti aplikovanej právnej úpravy uplatnená v rámci konania o individuálnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je preto nedôvodná.

26. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté upovedomenia v časti výziev na úhradu paušálnych trov starých exekúcií sú ústavne udržateľné, rešpektujú a primeraným spôsobom interpretujú vo veci aplikované právne normy. Ústavný súd preto konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru napadnutými upovedomeniami obsahujúcimi výzvy na úhradu paušálnych trov starých exekúcií, je spôsobilá na odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.2 K porušeniu označených hmotných práv sťažovateľky napadnutými upovedomeniami súdnej exekútorke

27. K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj v súvislosti s námietkou porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a analogického práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými upovedomeniami v časti výziev na úhradu paušálnych trov starých exekúcií. Ide o práva hmotnoprávnej povahy. Sťažovateľka ich porušenie argumentačne odvíjala od namietaného porušenia jej práv procesnej povahy. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľky, nevyhnutným predpokladom porušenia jej hmotných práv by bol záver o tom, že došlo k porušeniu jej procesných práv (namietaná arbitrárnosť výziev na náhradu paušálnych trov starých exekúcií, pozn.). Keďže ústavný súd vylúčil možnosť porušenia označených procesných práv sťažovateľky napadnutými upovedomeniami súdnej exekútorke, v priamej príčinnej súvislosti s tým dospel potom k záveru aj o zjavnej neopodstatnenosti tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie jej označených hmotných práv (ku ktorému malo dôjsť totožnými upovedomeniami súdnej exekútorke, pozn.).

28. Ústavný súd je toho názoru, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutými upovedomeniami súdnej exekútorke a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 11 ods. 1 listiny a jej práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. S prihliadnutím na zákonnosť upovedomení súdnej exekútorke, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti

odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

29. V súvislosti s úvahou sťažovateľky, že ona procesne nezavinila zastavenie starých exekúcií, ústavný súd dáva sťažovateľke do pozornosti, vychádzajúc z informácií obsiahnutých v ústavnej sťažnosti a jej prílohách, že v dotknutých exekučných konaniach boli exekučnými titulmi (takmer výlučne) právoplatné a vykonateľné rozhodnutia Sociálnej poisťovne, nároky z ktorých Sociálna poisťovňa zmluvne previedla na sťažovateľku ako subjekt súkromného práva na základe zmluvy. Tento samotný fakt, že sociálna poisťovňa sa rozhodla tieto pohľadávky nevymáhať od povinných a radšej ich zmluvne previedla na sťažovateľku za odplatu, indikuje, že Sociálna poisťovňa disponovala informáciami o ich sťaženej vymáhateľnosti vzhľadom na finančnú situáciu povinných. Sťažovateľka pri odplatnom prevode týchto pohľadávok vzniknutých zo sociálneho poistenia za zlomkovú hodnotu si musela byť vedomá rizika, že vymožitelnosť týchto pohľadávok je neistá. Napriek tomu išla do podnikateľského rizika a podala návrhy na súdne vymoženie týchto pohľadávok, resp. vstúpila do procesného postavenia oprávnenej v prebiehajúcich exekučných konaniach iniciovaných jej právnymi predchodcami. Predmetné exekúcie majú tú spojitosť, že boli dlhodobo vykonávané bez úspechu, preto existuje dôvodná pochybnosť o tom, že sťažovateľka postupovala pri zachovaní primeranej opatrnosti, ako to v ústavnej sťažnosti tvrdila. Aj v režime podľa predchádzajúcej právnej úpravy, teda v čase podania návrhu pôvodného oprávneného na vykonanie exekúcie, existovala „hrozba“ znášania trov pri nemajetnosti povinného, dokonca vo výške skutočných trov súdneho exekútora. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že potenciálny negatívny dopad na majetkové práva sťažovateľky ako oprávnenej nesúvisí s aplikáciou zákona č. 233/2019 Z. z. a napadnutými upovedomeniami súdneho exekútora, ale skôr s rozhodnutím sťažovateľky znášať podnikateľské riziko spojené s vymáhaním postúpených pohľadávok. Ústavný súd tak v závere konštatuje, že neexistuje relevantná súvislosť medzi označenými právami hmotnej povahy a napadnutými upovedomeniami súdnej exekútorke ani v tejto argumentačnej rovine. Navyše je potrebné dodať, že sťažovateľke nič nebráni podať opätovne návrhy na vykonanie týchto exekúcií podľa § 9 zákona č. 233/2019 Z. z.,

v rámci ktorých si môže uplatniť aj náhradu paušálnych trov starých exekúcií ako náklad spojený s uplatnením pohľadávky.

30. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže tieto by mali opodstatnenie len v prípade, že by ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu